

URBACT – Věstník

Duben 2011

4

Connecting cities
Building successes

AKTUALITY - URBACTu

Začleňování romů, podpora udržitelného bydlení pro každého.

Poskytnutí finančních prostředků na rozvoj malých a středních firem.

Projektování nových urbanistických modelů pro středně velká města.

PODROBNĚ

Začleňování Romů — mohou být města nositelem změny?

Shrnutí článku Anny Morton Hydeové, vedoucí odbornice projektu ROMA-NeT, zveřejněného v časopise [URBACT Tribune](#) 2010

Romové jsou početnou menšinou v Evropě, která dlouhodobě žije na okraji společnosti. Evropské obecní orgány doposud nehrály velkou roli v rozvoji

politik pro začleňování Romů, které vznikají na národní úrovni. Avšak [Usnesení Evropského parlamentu ze dne 31. ledna 2008 o evropské strategii pro romskou menšinu](#) zdůraznilo důležitost zapojení místních orgánů a podpořilo plné zapojení romských komunit na místní úrovni. V městských oblastech panují ty nejlepší předpoklady k využití zaměstnanců s hlubokou znalostí místních komunit a k nasměrování jejich dovedností na řešení romské problematiky

Projekt OP URBACT II o začleňování Romů: ROMA-NeT razí novou cestu, kterou mohou ostatní města následovat.

Tento článek vychází zejména z práce v rámci projektu OP URBACT II - [ROMA-Net](#). Devět partnerských evropských měst ([Budapešť](#), [Almeria](#), [Boloňa](#), [Glasgow](#), [Heraklion](#), [Karviná](#), [Košice](#), [Torrent](#) a [Udine](#)) v rámci této sítě uznává, že problematika sociálního vyloučení Romů je komplexní a hluboce zakořeněná. Tato města podporují integrovaný přístup založený na široké spolupráci s cílem vytvořit více příležitostí pro Romy. Spolupráce podpoří zapojení romských komunit prostřednictvím poskytování

podpory, zprostředkovatelství, právního poradenství, zastupování zájmů a aktivní účasti při poskytování místních služeb. Partnerství ROMA-NeT poskytuje místním zainteresovaným stranám potřebný prostor ke sdílení nabytých znalostí a bohatých zkušeností.

Možnosti lepšího přístupu ke službám: práce odborových zprostředkovatelů na obecní úrovni

Partnerská města v rámci projektu ROMA-NeT zhodnotila základní služby, které jsou poskytovány jiným znevýhodněným skupinám v klíčových oblastech vzdělávání, zdravotnictví, bydlení a zaměstnanosti, a jakým způsobem jsou v současné době (a jak byly v minulosti) poskytovány. Města mohou vytvářet spojovací vazby a zprostředkovatelé mohou stávající služby více zpřístupnit a přizpůsobit je potřebám obyvatel. Tato spolupráce mezi městy a nevládními organizacemi je proto pro realizaci úspěšných projektů klíčová, neboť právě nevládní sektor má potřebné dovednosti pro jejich rozvoj.

Realizované studie odhalily, že existuje celá škála nevyužívaných odborných znalostí, které lze čerpat z úspěšného provádění širokého okruhu místních iniciativ v partnerských městech. Jednou z neúspěšnějších iniciativ neziskových organizací v rámci partnerských zemí bylo zprostředkování přístupu romské komunity k základním veřejným službám. V [Karviné](#) poskytují specializovaní terénní pracovníci pomoc při provádění všech hlavních iniciativ města a jsou plně zapojeni do života komunity. K jejich povinnostem patří pomáhat s žádostmi o bydlení, koordinovat zdravotnické služby a doprovázet děti do školy a zajistit jejich docházku.

Bydlení, pronájem bytů a půdy jsou hlavní problémy při začleňování Romů

Existuje jen málo příkladů aktivit integrované regenerace měst vedené místními orgány veřejné správy, které by byly zaměřeny na romské komunity. Například v Brně, druhém největším městě

v České republice, tvoří Romové 3 % obyvatelstva. Mnoho romských rodin je zadluženo a bydlí ve zchátralých bytech, aniž by platily nájem. Vznikl tedy plán, aby nájemníci pomohli městským orgánům zrekonstruovat svá vlastní obydlí, a tak splatili své dluhy a měli platný pronájem. Neziskové organizace a místní orgány připravily program označovaný jako „práce za dluhy“. Program spočíval zejména v úklidu nevyužívaných prostor a peníze vydělané touto činností byly odečteny z dluhů nájemníků. Výsledkem je, že mnoho lidí nejen splatilo své dluhy, ale také začalo pravidelně platit nájem. Klíčem k úspěchu bylo aktivní zapojení obyvatel do řízení a správy, ale také finanční podpora a zapojení místních orgánů. Projekt zřídil dobrovolnou samosprávnou a řídicí komisi. Na tento projekt bychom měli nahlížet jako na modelový příklad správného postupu, který se dá použít ve všech městech.

Pro více informací:

- [Začleňování Romů – mohou být města nositelem změny?](#) — dokument v PDF
- [URBACT Tribune](#) — dokument v PDF
- [ROMA-Net](#) — webová stránka OP URBACT II

REPORTÁŽ:

Nahlédnutí do zákulisí 3 úspěšně ukončených projektů

5

Projekty **SUITE**, **NeT-TOPIC** a **FIN-URB-ACT** jsou první z řady 20 projektů OP URBACT II, jejichž činnost bude postupně ukončena do konce července 2011. V březnu se v rámci těchto projektů uskutečnily závěrečné konference, kde ještě před zveřejněním závěrečných zpráv vedoucí odborníci nastínili hlavní závěry projektů, které vycházely ze zkušeností partnerských měst.

Podpora slušeného a udržitelného bydlení pro každého: SUITE

Hlavním problémem, kterému města v

současné době čelí, je rozvíjení nabídky bydlení, která by zohledňovala potřeby obyvatel s nízkým příjmem nebo sociálně vyloučených obyvatel. Po dobu 2 let [devět měst](#), které jsou součástí projektu SUITE, testovalo urbanistické politiky, které zvýšily nabídku cenově dostupného bydlení a bydlení schopného zajistit sociálního začlenění, kvalitu a udržitelnost. Heidrun Feigelfeld, vedoucí odbornice projektu SUITE, říká, že: „ačkoli je nutné již od začátku k problematice přistupovat jednotně, není vždy možné připsat stejnou důležitost všem aspektům udržitelného bydlení, tedy kontrole nákladů, sociální otázce a problematice životního prostředí.“

„Na začátku je vždy vhodnější zaměřit se na jeden cíl a poté najít způsob, jak splnit další požadavky. Například vysoká životní úroveň bydlení je apriori neslučitelná s cenově dostupnými stavebními náklady a prodejní cenou. Avšak pokud je bydlení energeticky

výhodné, a to tak, že se vyrábí více energie, než se jí spotřebuje, vydělají na tom v dlouhodobém horizontu pronajímatelé i majitelé.“

Heidrun Feigelfeld také na základě místních iniciativ této sítě zdůrazňuje, že je nutné řešit otázku komplexně a ve spolupráci se všemi úrovněmi politiky bydlení. „Prevence, zejména týkající se zaměstnanosti a sociálních opatření, je nezbytná k zajištění sociálního začleňování a předcházení sociálnímu vyloučení. Abychom podpořili sociální začleňování je nutné, aby obyvatelé v dané čtvrti přijali sociální bydlení.“

Během [závěrečné konference](#), která se konala v Bruselu dne 16. března 2011, síť SUITE také upozornila na to, že zkušenosti z terénu přispěly k probíhajícím diskusím týkajících se vývoje Politiky soudržnosti a strategie Evropa 2020

Poskytnutí finančních prostředků malým a středním podnikům na jejich rozvoj: FIN-URB-ACT

Malé a střední podniky, a zejména začínající podniky, hrají ústřední roli v hospodářství mnoha evropských měst, přesto však příliš často čelí obtížím, spojenými s financováním svých projektů. Během dvou a půl let se v rámci projektu FIN-URB-ACT [jedenáct partnerských](#) měst zaměřilo na rozvoj místních strategií a na nástroje, které podpoří malé a střední podniky prostřednictvím partnerství s různými veřejnými a soukromými subjekty.

„Zkušenosti nám ukázaly, že banky nemají zájem o tento typ projektů, zejména v době finanční krize,“ vysvětluje Patrick Fougnette, vedoucí odborník projektu FIN-URB-ACT. Dále uvádí, že: „partnerství mezi městy a jejich řídicími orgány bylo klíčem k tomuto projektu, protože řídicí orgány byly hlavním zdrojem financování.“

Vedle [závěrečné konference](#), která se konala 15. března 2011 v polském městě Gliwice, probíhalo v Bruselu ve dnech 9.-10. února sympozium zaměřené na spolupráci mezi městy a řídicími orgány za účasti představitelů Evropského parlamentu a Komise. Na základě tohoto [setkání](#) byla vypracována doporučení na podporu institucionalizace partnerství mezi městy a řídicími orgány.

„Tato spolupráce nebyla v mnoha městech přirozená. Jedno z největších ponaučení vyplývající z projektu byl přínos metodiky OP URBACT II a doklad o její efektivnosti,“ uvádí Patrick Fourquette. „Města a řídicí orgány se vzájemně doplňují: města vytváří projekty a řídicí orgány je financují. Města chápou, že nemusí mít finanční dovednosti nebo si hrát na obchodníky, ale na druhou stranu je naprosto zásadní jejich schopnost spojit a koordinovat místní zainteresované subjekty v rámci integrovaného projektu.“

V několika městech zapojených do této sítě jsou v rámci partnerství již financovány projekty na podporu malých a středních podniků. Město Aveiro (Portugalsko) získalo 1 milion EUR ve formě strukturálních fondů. Město Edingburgh (Velká Británie) založilo úvěrový fond, na němž se podílí devět dalších hrabství v tomto regionu. V rámci obecního fondu pro mikroúvěry zvýšilo Lipsko (Německo) čtyřnásobně svůj kapitál díky účasti veřejné finanční skupiny.

Projektování nových urbanistických modelů pro středně velká města v metropolitních oblastech: NeT-TOPIC

Obce v metropolitních oblastech po dlouhou dobu žily ve stínu velkoměst a jejich role byla omezená na průmyslové a residenční oblasti. Dnes čelí sociálním problémům; jsou zde zastaralé ekonomické infrastruktury a je nutné přehodnotit celý jejich urbanistický model. „Přestože je osud těchto oblastí spojen s velkými městy a jejich transformace je často politickou

otázkou, je zde nicméně určitý prostor pro sebeurčení.“

Fernando Barreiro, vedoucí odborník projektu, říká: „A to je přesně to, co se síť NET-TOPIC snažila nastínit v rámci místních akčních plánů [osmi partnerských měst](#). S ohledem na urbánní a ekonomické spletnosti středně velkých měst, nových životních stylů a pracovních návyků, a výzev spojených s mobilitou, jsou celkové podmínky pro transformační strategie vhodnější než kdykoli dříve.“

Vytváření partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem za účelem transformace opuštěných průmyslových oblastí na dynamické městské oblasti je jedním z klíčových výstupů projektu NeT-TOPIC. „Toto jsou velké investice, které si města sama nemohou dovolit financovat. Avšak tato partnerství veřejného a soukromého sektoru vyžadují nalezení konsensu, aby soukromý sektor neprosadil takový model rozvoje, který bude v protikladu s dlouhodobou urbanistickou strategií.“ Vedoucí odborník projektu zdůraznil důležitost vytvoření rámce pro metropolitní správu: „Tato fáze výstavby nového urbanistického modelu by měla umožnit nalézt navzájem se doplňující oblasti na úrovni městské aglomerace a integrovat potřebnou diversifikační strategii v rámci celku.“

Závěrečné zprávy budou brzy online!

Krátká shrnutí výsledků budou v následujících měsících zveřejněna na stránkách Národního kontaktního místa ČR.

Pro více informací:

- Internetová stránka projektu [SUITE](#) — Program URBACT
- Internetová stránka projektu [NeT-TOPIC](#) — Program URBACT
- Internetová stránka projektu [FIN-URB-ACT](#) — Program URBACT

NOVINKY

Udržitelná mobilita: zkušenosti města Lisabon ohledně zavedení projektu elektromobilů na kanále Euronews!

Díky účasti v projektu [EVUE](#) je Lisabon středem zájmu reportáže na kanále Euronews.

Pro více informací:

- Internetové stránky [Programu URBACT](#) a [CommentVisions](#)